

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Velika Colmarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprejš, Ljubljana.

Čekovni račun št. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglasi:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., št. 6.

Četrtna »Naprejš« št. 6
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmeto-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Politični položaj.

Davčni zakon sprejet. — Vlada kriza. — Radić sestavlja vlado.

Zakon o izenačenju davkov je bil v parlamentu 7. februarja sprejet, debate o njem skoro da ni bilo in večina izmed poslancev ga najbrž niti razumela ni, ker je vsa politika v rokah voditeljev, ki zahtevajo od poslancev samo disciplino, drugega nič. Progresija je v tem zakonu sicer načelno sprejeta, stvarno pa prav po balkansko odpravljena, kakor je poročal že »Naprejš« 28. januarja v uvodniku, v katerem je bilo tudi prerokovano, da bo parlament odborov predlog sprejel, »ker bo skupščina imela le malo časa za debato in ker bo s korupcijo in tajnimi spletkami zlepljena večina zadostna«. Parlament je torej potrdil, da smo balkanska država v najslabšem pomenu te besede: Ustava in zakoni so samo zaradi lepšega, izvrševanje ustavnih in zakonskih določb se zdi krmilarijem te države nepotrebno in škodljivo, za izgovor pa pravijo, da »naša uprava ni dorasla za ta fini davčni instrument«. Kakor ni dorasla za progresivnost, tako ni dorasla tudi za druge ustavno zajamčene fine instrumente in tudi nikdar ne bo dorasla, dokler se ne bo delavno ljudstvo organiziralo v prostovoljnih samoupravnih organizacijah in v njih dokazalo, da ljudstvo je dorastlo. Edino na ta način bo mogoče izbiti pastirske palice voditeljem iz rok in jih prisiliti, da opustijo balkanske manire.

Zakon je bil sprejet s 160 glasovi, torej s pičlo večino (poslancev je bilo 315). Proti sprejetju tega zakona pa je glasovalo samo 89 poslancev, dasi je bila udeležba skoro polnoštevila, mnogo se jih je namreč pred glasovanjem odstranilo iz dvorane, zlasti demokrati. V klubu demokratičnih poslancev je sicer zmagal predsednik Davidović proti ministru Marinkoviću, sklenjeno je bilo odpoklicati ministre iz vlade in so ti z Marinkovićem vred res odstopili, vendar pa je od vsega kluba glasovalo proti davčnemu zakonu samo par poslancev (4).

To dejstvo je v svojem govoru vključil KDK (Kmečko demokratična koalicija: radićevci, demokrati in samostojni demokrati) primerno ožigosal Štefan Radić, češ, s takim glasovanjem izražajo demokrati zaupanje vladi, ki je sploh več ni.

Res takrat vlade že ni več bilo in je bil ta zakon sprejet proti vsem parlamentarnim običajem med vladno krizo. Demokratični ministri so odstopili in s tem je nastala kriza, čeprav krona njihovega odstopa še ni vzela na znanje. Ministrski predsednik Vukičević, ki je za take manire odgovoren, je s tem spravil vključil krizi davčni zakon pod streho na korist velekapitalu, čeprav se je zavedal, da po sprejetju zakona ne bo več ministrski predsednik, ampak bo njegovo mesto zasedel glavni govornik proti davčnemu zakonu Radić. A kaj to briga Vukičevića, njemu gre le zato, da se sprejme zakon na korist velekapitalu, kajti on zastopa vselej in povsod samo koristi velekapitala.

Znano je, kako so Radićevi nasprotniki pri vsakem Radićevem govoru poskušali inscenirati škandale. Zdaj, ko so računali, da bo on sestavljal novo vlado, so ga popolnoma mirno poslušali. Vpliv njegovega govora je bil zlasti na demokrate tolikšen, da so si premislili glasovati za zakon in se vsaj odstranili iz dvorane. Nič vpliva pa ni imel na tiste poslance, ki brez ugovora poslušajo ukaze svojih voditeljev (kakor n. pr. klerikalci in radikali) ali pa na muslimane in Nemce, ki glasujejo za vsako vlado zato, ker je vladni kruhek sladek, opozicionalni pa grenak.

Radić je v svojem govoru zlasti odločno nastopil proti temu, da je bil davčni zakon že enkrat pred parlamentom in da takrat samo zato ni bil sprejet, ker je bila skupščina protiustavno razpuščena, s pučem. Krivci da bodo morali zato odgovarjati in to so ministri, ki so predlagali kralju, naj se parlament razpusti kar z objavo v »Službenih novinah«. Tako se niti šolski otroci ne smejo razpuščati!

Na tak način je bil odstranjen prvotni načrt davčnega zakona in kmečko demokratična koalicija da zahteva, naj se ta načrt predloži namesto pričujočega, ki je potreben mnogih popravkov. Nikakor ni prav, da se tako krši parlamentarizem in se razpravljajo z vso naglico zakoni, ki naj trajajo desetletja. Pričujoči zakonski načrt bo zanesel med kmečko ljudstvo veliko nezadovoljstva, toda ne samo ti, temveč tudi delavci, trgovci in obrtniki bodo nezadovoljni. Zato je kmečko demokratična koalicija proti njemu. Dr. Šečerov je s tem zakonom izdal kmete in delavce, ves narod in državo in celo kralja, ker mu ni povedal resnice. Razen Šečerova napada Radić tudi vse tiste, ki so sodelovali pri tem zakonu in ki ga branijo.

Ko čita človek časopisna poročila o takem Radićevem govoru, zraven pa, da je takoj po sprejetju davčnega zakona vlada odstopila in da Radić, kot vodja opozicije proti temu davku, sestavlja novo vlado, bi skoro začel misliti, da veljavnost tega zakona ne bo dolgotrajna. Mi pa nismo taki optimisti. Kakor nismo soglašali z Radićem nikdar v vsem, tako ga tudi nikdar nismo v vsem grajali, dasi je bil čas, ko je proti Radiću vse govorilo in pisalo kakor proti steklemu psu, ali pa kakor je naše katoliško časopisje navajeno pisati proti Pribičeviću. Vse je treba ocenjevati po dejanjih, ne pa po besedah. Dejanja so pa taka, da je Radić enako izdal ljudsko samoupravo kakor Pribičević demokracijo, da torej ne od tega ne od onega ni pričakovati izboljšanja, enako tudi ne od Davidovića. Niti od najboljših ljudi ni pričakovati izboljšanja, če ni garancij; garancije so pa le v samoupravi ljudstva, nikdar pa ne v posameznih osebah.

Če bo Radić res postavil vlado (kar še nikakor ni gotovo!) se bo zelo kmalu izkazalo, ali je KDK zmožna tvorba ali ne. Večina listov trdi, da ne, in je res težko verjeti v sodelovanje med Radićem in Pribičevićem, ki sta si bila do nedavna najhujša nasprotnika. Vendar pa možnost ni izključena, če bo res upoštevana demokracija, kakor sta se je oba naučila in jo obljubovala v opoziciji. Če večina listov v to ne veruje, ni to zaradi nevere v možnost sodelovanja med nasprotniki, ampak bolj zaradi strahu pred demokracijo. Večina teh listov si namreč ne želi demokracije, ker je — plačana in piše tako, kakor želi vsakokratna vlada kot izvrševalka kapitalističnih načrtov. Večji vzrok za pesimizem je v tem, da oba voditelja v svojih lastnih strankah ne moreta ali nočeta izvesti demokracijo. Iz tega razloga pa dvomijo v njun uspeh samo zavedni.

Kako se bo kriza razpletla, ne ve nihče, ker ima kapital vselej po več želez v ognju. Zelo značilno za to dejstvo je, da poslanci ne vedo, ali naj bi se bal novih volitev ali ne. Stranke si namreč med seboj očitajo, da hočejo nasprotniki izzvati nove volitve, in skušajo s tem omajati disciplino v nasprotnih klubih, kajti poslanci si ne želijo volitev, če imajo strah pred volilci. Če bi pa res prišlo do volitev, bodo vse stranke govorile, da so same zahtevale nove volitve. Med volitvami namreč trdijo vsi poslanci, da so bili v opoziciji proti vladi ali vsaj v opoziciji proti vodstvu svojega kluba, če je bil ta v vladi, da se na ta način pred volilci operejo odgovornosti za težke razmere. Zdi se, da se Davidovičevi demokrati še najmanj bojijo volitev.

Za udeležbo v vladi in proti novim volitvam se pehajo poslanci zdaj zlasti zato, ker je sklenjeno z angleškimi in ameriškimi Židi veliko posojilo skoro 14 milijard Din, od katerih pride četrtnina baje še to pomlad. Prijetno je v vladi, če je denar — takrat ni treba poprave volilce, kaj želijo. — Posojilo je dobil finančni minister Marković na svojem dolgotrajnem potovanju sicer precej ugodno, pa ne zaradi ugleda naše države, ampak zato, ker je zastavil vse državne dohodke iz monopolov, carin in železnic, po vrhu pa še tudi dohodke iz davka na poslovni promet, tako da bo ta po svojem bistvu indirektni davek moral obremenjevati naše gospodarsko življenje tudi v bodočnosti in celo tudi v tem slučaju, če bi parlament drugače hotel. Govoričenje vladnih listov, da bo to posojilo dvignilo ugled naše države v tujini, je torej gola demagogija, s katero naj bi se dvignil vladni ugled pri nezadovoljnih nevednejših doma.

Položaj je torej — kakor vedno — tak, da je vse odvisno od napredka zavednosti. Združite se in pomagajte drug drugemu odstranjevati napake, da bodo organizacije boljše in močnejše!

Čitajte Cankarja!

Cankarjevih zbranih spisov je izšel že VI. zvezek, ki obsega 3 knjige: »Ob zori«, »Življenje in smrt Petra Novljana« ter »Hiša Marije Pomočnice«. Skupaj 360 strani in 16 strani uvoda. Broširano 68 Din, vezano 84 Din, vezano v polusnje 110 Din.

Cankarja priporočati socialnim demokratom, je odveč. Vsi ga hvalijo. Treba pa je povedati, da ga mnogi premalo čitajo. Če bi ga bolj čitali, bi ga bolj razumeli in z večjim uspehom razširjali njegove spise med nevedno ljudstvo, ki Cankarja ne mara, ker je pri čitanju Cankarjevih spisov treba misliti. Misli pa nevedno ljudstvo ne zna, deloma zato, ker ima premalo časa, najbolj pa zato, ker ima preveč voditeljev, kateri si lastijo patent, da mislijo namesto ljudstva. To zlo je mogoče odpraviti edinole na ta način, da se čim dalje bolj množijo med ljudstvom samostojno misleči zavedni sodrugji, ki vključil svoj napredujoči izobrazbi *ostanejo samo delavci, kakor je Cankar ostal samo umetnik* in

se ni dal zapeljati v nobeno dobro plačano javno družbo, kakor je žalostna navada pri nas. Veliko jih je, ki so razumeli, pa so hoteli kot pesniki ali kot pisatelji ali kot govorniki narodu pomagati kar tako rekoč čez noč; ko jim pa narod ni sledil, ker se čez noč ne dá dvigniti zavednost, so obupali nad narodom in poskrbeli za pomoč samemu sebi, čeprav so jo drago plačali — z opljuvanjem svojih načel! Koritarji jim pravimo in je to zelo primerna beseda. Pri umazanih koritih se mastijo in debelijo, a čista in lepo pogrnjena miza zastoni čaka gostov, ker nevedni vključil stradanju ne vedo zanjo; kajti voditelji so kazali pot h koritu, namesto k pripravljeno mizi nove družbe.

Zato čitajte Cankarja, čitajte ga bolj pogosto, kažite ga nevednim in jih s Cankarjem naučite samostojnega mišljenja, potem ne bo več obotavljajočih se čakavcev, o katerih pravi Cankar:

»Vse je že pripravljeno, o Peter Novljan, miza je že pogrnjena novi družbi . . . ali gostov ni, obotavljajo se tako dolgo . . . ni jih in tako lačni so! . . .«

Nekaj k starostnemu zavarovanju.

Ali bi bilo kdaj mogoče misliti si kaj tako strašnega, kar se je zgodilo v 20. stoletju v naši tako zvani svobodni Jugoslaviji? Ali je mogoče verjeti, da se je zgodilo tako grozen zločin nad rudarskim delavstvom, ki dela pod zemljo, v najhujši nevarnosti, v slabem zraku, v ognjenih plinih, v vročini, v vodi itd., itd. Rudar plačuje visoke prispevke za svoje zavarovanje, pa naj dela ta rudar reci in piši 40 let, če hoče doseči polno dobo za upokožitev! To se je zgodilo v naši tako zvani svobodni Jugoslaviji. (Svobodna je — a le za industrije, velike obrtnike itd., z eno besedo za kapitaliste.) Mačeha Avstrija nam je določila za dosego upokožitve dobo samo 30 let!

Poglejmo malo, koliko imamo starih rudarjev, ki so delali 40 let. Na prste jih lahko preštejemo, čeprav v 19. stoletju še ni bilo sedanjega priganjaškega sistema, ampak zelo primitivne razmere, tako n. pr. si je marsikateri rudar v jami naredil hlače, drugi zopet popravil obuvale itd. Najbolj v navadi je pa bilo, da so igrali »špano«. Ali je sploh mogoče, da bo rudar vsaj nekaj časa užival pokojnino, če se mu sploh posreči, da to dobo doseže? Kaj bo imel od svojih visokih prispevkov, katere je plačeval?

Kdo je vzrok temu, da se je to zgodilo? »Jutro« toči krokodilove solze nad rudarskim starostnim zavarovanjem ter navaja nekatere točke, kako temu od pomoči. Pri vsem seveda trdi, da so vsega krivi klerikalci. Zelo pa zagovarja Žerjavov pravilnik. Mi pa pravimo, da so demokrati soodgovorni z Žerjavom na čelu. Ali ni ravno Žerjavov pravilnik tisti, ki določa, naj tvorijo polovico odbora delavci, polovico pa vodstvo podjetja. Predsednik je vedno od strani podjetja in ima 2 glasova. Ravno na podlagi tega najbolj krivičnega člena so zastopniki podjetja dne 27. decembra 1927 preglasovali delavske zaupnike ter sklenili 40 letno karentno dobo. Ali niso torej demokrati soodgovorni z Žerjavom na čelu, ki je izdal ta pravilnik, in ker niso poskrbeli za kritje starostnega zavarovanja vsaj po tem pravilniku? Ali ni ravno Žerjavov pravilnik tisti, ki daje priložnost podjetju, da lahko odpušča starejše delavce brez vsake odškodnine, čeprav imajo že po 20 do 30 let in še več službe. Ali ni ravno Žerjavov pravilnik tisti, po katerem podjetja niso dolžna sprejeti nazaj v službo fante, ki se vrnejo od vojakov, čeprav so pred vojaško službo delali pri podjetju 3 do 6 let in še več. Ali je sedaj, ko se to spreminja, zavzel Žerjav kakšno resno stališče v parlamentu s svojo SDS in kmečko demokratično koalicijo vred? Zato pozivamo vse delavce: Le v razredno bojnih organizacijah je naš prostor, to je v JSDS in KDZ. Kadar bomo dovolj zavedni in močni, bo tudi naše starostno zavarovanje drugačno.

Prizadeti, ki uživa dobrote Žerjavovega pravilnika.

Trbovlje. Mavrice! Tako bi zaklical piscu, ki se skriva v »Enotnosti« št. 5 pod »eden za mnogo drugih« v članku »Bratovska skladnica in II. rudarska skupina Rudarske zadruge«. Tisti eden naj ve, da drugi ne mislijo tako zmešano (konfuzno), kakor pišec članka, kajti rudarji so konfuzijo prepustili le še sličnim, ki hočejo misliti za druge, a delati pa zase. Rudarji so se iz take mešanice naučili misliti s svojo glavo. In to je prav, čeprav to takim dopiscem ni ljubo. Sugestija ljubljanskih konfuzionistov, komunistov — mavričarjev, bo torej zgrešila pot, kajti rudarji dobro vedo, da če na plačilni dan dobivajo prazne kuverte, jih dobivajo le zato, ker so se pustili sugestirati od ljubljanskih konfuzionistov, ki postavljajo platformo le za volitve. —

Rudarji tudi vedo, da bi v Bratovski skladnici ne komandiral kapital in da tudi uredbe in pravilniki bi ne bili taki, če bi ne bilo konfuzije in če bi taki dopisniki obravnavali stvar res tako, kakor bi to bilo v korist delavstva, ne pa tako, da so na konferencah za zednjenje oportunisti, v časopisu konfuzionisti, v dejanjih pa kapitalistični agenti. — Rudarji tudi vedo, da bi lahko delavske organizacije tvorile delavski parlament, a tudi vedo, da ta ne bi smel biti nevtralen, kakor zahtevate to vi, oziroma dajete svojim taka navodila. Povejte gosdodje, kje skrivate zdaj platformo, ali je bila ta res le slepilo za čas volitev? Ne izzivajte, da ne objavim zapisnika seje, na kateri ste glasovali proti razrednemu boju. V isti 5. številki »Enotnosti« pa agitirate za amsterdamsko časopisje. Kaj ste? Ali ne zmešanci (konfuzionisti)? Vi hočete (bogve kaj) — Vi zahtevate nevtralne organizacije, če si pa hočete rudarji v nevtralni organizaciji, v II. skupini Rudarske zadruga zagotoviti eksistenco za čas brezposelnosti, pa zagrmito proti. Sicer tudi to ne škoduje, kajti na ta način se bodo dosledni rudarji iz tega naučili odbijati sugestijo. Delavski zaupniki pa bodo na občnem zboru sklenili tako, kakor bo rudarjem prav, ne pa mavričarjem. — Tisti pa, ki lahko delujejo brez prispevkov s tajnimi podporami, naj le kričijo proti. Od tega pa ne dobijo rudarji nikake podpore, tudi Vaši pristaši ne, kajti gre v bogve katere brezposelne žepce. Rudarski zaupniki bodo pa sklenili tako, da bodo dobili brezposelno podporo rudarji — brezposelni. — Rudarji hočejo samopomoč, ker so spoznali, da pomoči od drugod ne dobijo, kakor že omenjeno, in je tudi ni pričakovati. Resnično ne vem, kako bi Vas imenovali, ali komuniste, ali konfuzioniste, vsekakor pa se to lahko združi v mavrice. Zdaj pa le še dalje agitirajte za amsterdamsko časopisje in njih očete! To je mavricam primeren posel. — Povedal sem v najmilejši obliki to, kar zaslužite.

Rudar.
Odgovor dopisniku »Enotnosti« »O bratovski skladnici in II. skupini Rudarske zadruga«. S. dopisnik je bil na sestanku navzoč in ni hotel mene napasti, pač pa našo stranko; zato je potvoril moje razlaganje. Dovolj jasno sem razložil, da dokler bodo podjetniki polovico plačevali, je odvisno od nas in podjetnikov, kakšno bo starostno zavarovanje. Res je, da sem se precej naučil iz »Napreja«, pa sem tudi še prej čital »Niederreimische Arbeiterzeitung« in »Arbeiterwille«, oba dnevnika in že iz teh listov sem se naučil, da buržoazija sama za delavca nima nič, da da le to, kar je dati prisiljena. Zato ne verujem v tiste milijone, katere bi država dala (čeprav bi bila njena sveta dolžnost), ne verujem niti v to, da bo krščanski socialc, socialni minister uveljavil delavske predloge, da naj rudarska podjetja plačajo 2%, kovinarska pa 1% od produkcije, da se odpomore starim upokojencem, zraven pa še tudi novim in da na ta način zgine 40letna sramotna doba. Vsega tega ne verujem in dopisnik najbrž tudi ne. Dopisnik pa ne veruje tudi v združeno samopomoč, s katero naj bi začeli v II. skupini Rudarske zadruga, zato je proti povišanju prispevkov. Odobravam stvarno kritiko, ker je zdrava, ne morem pa odobravati demagoške. Dopisnik naj si zapomni, kar uči naša stranka: če hočeš stvarno kritizirati, povej zraven izhod, na kakšni podlagi in na kak način se naj naredi, da bo boljše. Tega pa v njegovem dopisu manjka. Od države zahtevati, kar vemo, da ne dobimo, s tem ni prav nič rešeno. Na sestanku 5. februarja v Pesjem je bilo delavstvo za načrte rudarjev iz trboveljskih revirjev, če bi se zaneslo, da bi delavstvo samo ta denar upravljalo. A vsega tega, kar bi po teh predlogih lahko pametnega in resnega napravili v II. skupini, ne verjame dopisnik. Naj pa enkrat on pove, kaj in kako se naj naredi. Če pa tega ne mara storiti, ga smatramo za zavirača, ki zadržuje, da bi se delavstvo kdaj rešilo iz tega žalostnega položaja, v katerem se nahaja že dolga leta. Leta 1919 smo čitali vsi »Naprej«, samo s. dopisnik ga takrat ni maral, pa vsi pravijo, da je bilo takrat boljše, ko smo bili združeni. Dopisnik, ali priznaš, da ste razdirači delavskega razreda krivi vse mizerije? Zakaj ste proti združitvi delavstva? Da, da, včasih so bili zavirači patrioti, danes pa zavira s. dopisnik »Enotnosti« in dekalisti.

Martinšek Andrej.
Hrastnik. Tu pri nas se mnogokrat vršijo shodi, bodisi z ene strani ali druge. Tako se je tudi v nedeljo 5. februarja vršil zadružni shod, kjer je bil glavni referent svetovno znani Tone. Pa to itak ni čudno, če je svetovnoznani, saj je minister na razpoloženju in dvorni zaupnik. Potemtakem si lahko mislite, kako izredno čast je dosegel Hrastnik in hrastniška SPJ. Zaradi njega se je dvorana poribala in mladinska kulturna organizacija ni smela imeti vaje na soboto pred nedeljskim shodom. Predno se vrnem k shodu moram še omeniti, da se je referentu predstavil ves Malovrhov štab s soprogami vred. Zgodila se je tudi tale zgodbica. Izmed štaba je nekdo predstavil svojo soprogo in to je g. referent vprašal, kaj da dela s svojim možem, da ima tako rdeč nos. Pa zato se prizadeti še zmenil ni. Saj bo tukaj pri nas itak kmalu treba ustanoviti društvo rdečih nosov. — Vse te priprave za sprejem tega visokega gosta so se mi slične zdele kakor takrat v farah, kadar pride g. škof na birmo. Shoda se je udeležilo nekako 50—60 oseb. Kristan je razlagal o pomenu zadružništva in poudarjal, da je to revolucija s cekarčkom. Te revolucije s cekarčkom se kapitalisti najbolj boje. Jaz mu tudi temu 30letnemu socialistu in milijonarju potrdim, da se tudi on kot milijonar boji revolucije razredno zavednih delavcev. Kajti takrat bi tudi on moral likvidirati kot milijonar. Nato pa referent poudarja, da je v »cekarju« rešitev (v glavi pa mora biti tema). Silno je poudarjal, da je bila tudi agrarna reforma zelo poštena. Jaz mu pa odgovorjam: Agrarna reforma je bila taka, da je odpravila fevdalce, a napravila kapitaliste. Jaz vem za primer:

Tam, kjer je bil prej graščak, je sedaj 10 veleposestnikov, ki jim zemlja producira od 6 do 8 vagonov same pšenice. In tudi vse drugo žito se kar na vagone prideluje. Tisti »kmetje« ne poznajo teh mer, kakor naši, n. pr. mernike ali pa cente, ti se razumejo samo na 5 ali 10 ton. To je slika tiste poštene agrarne reforme, ki jo Tone hvali. Na shodu se je tudi spomnil na prejšnjega ravnatelja Hrastniškega rudarskega konsuma g. Kožela, ki je baje kar po dva sodčka piva nastavljal pred občnim zborom, in da so potem ovčice tako me-ke-ke-ke-tale, kakor je on hotel. Nato se pa hitro oglasi tisti, ki ga je Tone glede rdečega nosu, in pravi, da je še sedaj tako. Delavci in delavke, kdaj bo konec tega? **Pika.**

Sv. Lovrenc na Poh. Pri nedeljskih volitvah župana so torej gospodje izvolili starega župana »predobrega in premehega« g. Pušnjaka, da bo ostalo »po starem«, kakor je želel g. župnik. Neki gostilničar pa že pravi: »zdaj bomo delavce potlačili...« — s tem se strinja gotovo tudi naš drugi dušni pastir, ki bi ob »zmagi« najrajši imel godbo... in kateri je stalen gost gostiln ter ob času, ko bi moral g. kaplan poučevati »krščanski« nauk v šoli, se reče, da je odšel na spoved... Delavci, spreglejte! **Eden, ki ve še več.**

Volilni red za člane Delavske zbornice v Ljubljani.

Poleg poverjenika more prisostvovati volilnemu aktu po en predstavnik vsake kandidatne liste, katerega je javiti Glavnemu volilnemu odboru s predložitvijo kandidatne liste, in župan ali od njega delegiran zastopnik občine, v kateri leži volišče.

Zastopnik občine je namestnik volilnega poverjenika. Zapisnikarja izvolijo iz svoje srede predstavniki list; v slučaju, da ta izvolitev ni soglasna, ga imenuje volilni poverjenik.

Vsi ti organi so posvetovalni in kontrolni organi volilnega poverjenika, ki morejo staviti svoje predloge in pripombe na zapisnik.

Volilni poverjeniki dobe za vršenje svoje službe: Dnevnic v iznosu 150 Din, vožnjo II. razreda do kraja volišča in nazaj, pristojbino za voznika po predpisu, ki velja za državne uradnike, a le, ako je oddaljeno volišče dalje nego 3 km od železniške postaje. Ostali člani odbora nimajo pravice do odškodnine.

Čl. 10.

Volilni imenik.

Organi zavarovanja delavcev izdelajo volilne imenike na bloke z dvema kopijama tako, da je na eni strani ime in priimek ter poklic enega volilca in firma ter občinska in poštna pripadnost obrata, pri katerem je volilec zaposlen. Bloke in tekoče strani je označiti z zaporednimi števkami. V pisarni glavnega volilnega odbora se sestavita s pomočjo kopij volilnega imenika dve kartoteki, razdeljeni po občinah in voliščih po strogem alfabetu firm, v katerih je volilec zaposlen in strogem alfabetu delojemalcev, zaposlenih po posameznih firmah.

Volilni imeniki se imajo izdelati v kartotečnem registru, ločeno po skupinah, v smislu zadnjega odstavka člena 4 tega pravilnika. (Dalje prihodnjič.)

Delavska zbornica bo imela v nedeljo 12. t. m. v Ljubljani plenarno sejo, na kateri se bo obravnaval zlasti proračun za prihodnje poslovno leto. Kje se bo vršila in ob kateri uri, to bomo izvedeli šele od delegatov, ko pridejo na sejo v Ljubljano. Ti upamo, da so obveščeni. Če bi kak delavec hotel se seje udeležiti kot poslušalec, mislimo, da bo to lahko storil, kljub temu, da si vodstvo Delavske zbornice poslušalcev ne želi in jim v ta namen ne naznani niti kraja in ure. Dosedanje seje so se vršile na magistratu in so se začele ob 9. Če ne tam, se bo seja vršila v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Kdor je primerno siten, najde vse.

ŽENINI IN NEVESTE!

MODROCE, PERESNICE,

posteljne mreže, otomane, divane in tapetniško blago

Vam nudi najceneje **RUDOLF RADOVAN, tapetnik, LJUBLAJNA, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma.)**

Tvornica dežnikov in solničnikov

L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Boj proti rudarski samopomoči. Konferenca II. skupine Rudarske zadruga je sklenila za boj proti brezposelnosti zvišati prispevke in ustanoviti posredovalnico za delo v lastnem delokrogu. Razen nekaterih socialpatriotov se doslej še nihče ni izjavil proti, zdaj pa so dekalisti s polno paro začeli gonjo proti temu, in sicer z najogabnejšim sredstvom, s tem namreč, da hujskajo rudarje proti zvišanju prispevkov. Torej so res proti socialpatriotu samo v besedah, v dejanjih pa marširajo z njimi skupaj. Zdaj tudi razumemo, zakaj so v volilnem boju »pozabili« na indirektno davke! Teh plača namreč rudar po par sto Din mesečno in dekalisti mu morajo to skrivati enako kakor država in kapitalisti, da lažje rudarje hujskajo proti prispevkom za samopomoč, ki znašajo komaj stotinko tega. »Enotnost« št. 5 si oglejte dobro in jo spravite!

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Zadnji izkaz 21. januarja 1928 Din 16.957.35.

Josip Domajnko, Sv. Lovrenc na Poh., 450 Din, Karl Kisovec, Ljubljana, 16 Din, Josip Pavlič, Hrastnik, 2 Din, Jakob Štruc, Trbovlje, 10 Din, Anton Faganel, Rakek, 10 Din, Iv. Žlabornik, Črna, 30 Din, Andrej Martinšek, Velenje, 30 Din, M. D., Ljubljana, 6 Din, Ivan Žlabornik, Črna, 8 Din, Simon Lesjak, Črna, 4 Din, Ivan Sekavčnik, Črna, 12 Din, s. M. Pevec v Škalah nabral 98 Din. — Ivan Prodner, Hrastnik, 10 Din, Franc Gačnik, Hrastnik, 10 Din, Baldomir Blanc, Hrastnik, 10 Din, Jože Smolič, Hrastnik, 10 Din, Viktor Smolič, Hrastnik, 10 Din, Ivan Kamplet, Hrastnik, 10 Din, Aleksander Grešak, Hrastnik, 10 Din, Jože Kurent, Hrastnik, 10 Din, Jakob Kirn, Hrastnik, 10 Din, Alojz Gnezda, Ljubljana, 5 Din, Anton Žnidar, Jesenice, 2 Din, JSDS—KDZ na Vrhniki, drobiž, 1.20 Din, Vrhnika, bl. 394/37, 25 Din, Andrej Ovsenik, gostilničar v Trbovljah, 20 Din, Vinko Požar, Cerklje, 2 Din. — Skupaj Din 17.333.05.

10. februarja — 2400 izvodov.

Najboljši šivalni strojin kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opreham. Istotam pietilni stroj DUBIED.

Pouk v vezanju brezplačen. — 15 letna garancija.

Popravila se sprejmejo.

Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

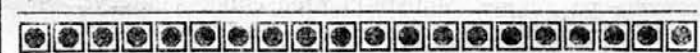
blizu Prešernovega spomenika.

ANTON LEČNIK, urar in draguljar CELJE, Glavni trg.

Ima v zalogi vsakovrstne ure in dragulje, poročne prstane itd.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

VABILO

na IV. redni občni zbor Splošne gradbene gospodarske produktivne zadruga »Naprej« r. z. o. z. v Celju, ki se vrši v nedeljo dne 26. t. m. v hotelu »Skoberne« v Celju, s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo načelstva. 2.) Poročilo nadzorstva. 3.) Računski zaključek in odobritev bilance. 4.) Dopolnitev pravil. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Razno.

Načelstvo.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolentice, nahrbtniki za solarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdkit

Josip Petelinc, Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

